

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิด พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. แบบแผนการทดลองและดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 คน โรงเรียนบ้านน้ำคำ อําเภออาจสามัคคี จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 แผน สอนแผนละ 60 นาที
2. แบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 8 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ ทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เพื่อได้ทราบดูคุณุ่งหมายของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในท้องถิ่นสำหรับเด็กปฐมวัย

1.3 นำข้อมูลที่ได้มามิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดกิจกรรมคิดปั๊สร้างสรรค์คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

1.4 จัดทำตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียน ดังตารางที่ 6 และวิเคราะห์กิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการสติปัญญา ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรม	หน่วยการเรียน	เวลา (ชั่วโมง)
1	หน่วยผลไม้	4
2	หน่วยข้าว	4
3	หน่วยไม้คอกไม้ประดับ	4
4	หน่วยสัตว์	4
5	หน่วยต้นไม้	4

ตารางที่ 7 วิเคราะห์กิจกรรมที่สอนคล้องกับพัฒนาการสติปัญญา

หน่วย	กิจกรรม	สติปัญญา 8 ด้าน										รวม พหุ ปัญญา
		บุคคล	ผลกระทบต่ออาชญากรรม	มิติสังคมพัฒนา	ร่างกายและสุขภาพ	การเดินทางท่องเที่ยว	การเรียนรู้และการสอน	การรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สังคมอาชญากรรม	สังคมอาชญากรรม	สังคมอาชญากรรม	
ไม้	การพิมพ์ภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การปั๊น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การประดิษฐ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
ไม้	การวาดภาพพระบາຍສີ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การพิมพ์ภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การปั๊น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
ประดับ	การประดิษฐ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การวาดภาพพระบາຍສີ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การพิมพ์ภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
สัตว์	การปั๊น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การประดิษฐ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การวาดภาพพระบາຍສີ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
ต้นไม้	การพิมพ์ภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การปั๊น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
	การประดิษฐ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
รวม		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	160

1.5 สร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในท้องถิ่นตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.5.1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างจริงจัง (Active Learning)

1.5.2 ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (Cooperation)

1.5.3 ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)

1.5.4 ขั้นสรุปกิจกรรมและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

**1.5.5 ขั้นผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีความหมาย
(Application)**

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ กิจกรรมและการประเมินผล

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงขึ้นกับพร่องแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.8.1 ว่าที่พันตรี มนิษัย ชาชิโภ ปร.ศ. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำคำ อำเภอสามารถ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ และค้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8.2 นายสติตย์ ศรีดาวร กศ.m. (การประถมศึกษา) ครู โรงเรียนบ้านคงเมืองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย

1.8.3 นางปริชาติ ชาชิโภ กศ.m. (วิจัยทางการศึกษา) ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปีเหล็กพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยวัสดุและประเมินผลการศึกษา

1.8.4 นางสาวสุนันทา ศิริวัฒนานนท์ กศ.m. (การศึกษาปฐมวัย) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย

1.8.5 นางสาววงศ์ชนก จำเริญสาร กศ.m. (สาขาวิชาการศึกษา) ปร.ศ. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามุขราชนิเวศวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ ตามเกณฑ์การประเมินและการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของบุญชุม ศรีสะอาด (2545 : 99 – 100) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีคุณภาพและเหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถิน

ตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จากคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด

1.9 วิเคราะห์ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถิน
ตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 3.51 ถึง 5.00
เป็นเกณฑ์ตัดตินว่าผู้เรียนสามารถดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุ
ในห้องถินตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ย 4.85 ซึ่งแปลความว่าเหมาะสม
มากที่สุด นำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายได้

1.10 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิด
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน
ชุมชนบ้านโนนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 30 คน
เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยการปรับเปลี่ยนข้อความและคำนาม
ให้นักเรียนเข้าใจ ได้ง่ายขึ้นและปรับลดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้

1.11 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถินตามแนวคิด
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์กับบันสมบูรณ์เพื่อไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญา

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญา ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตและศึกษาเครื่องมือ
วัดความสามารถตามรูปแบบพหุปัญญา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพัฒนาการทาง
สติปัญญา

2.2 วิเคราะห์พัฒนาการทางสติปัญญาในลักษณะของพหุปัญญาแต่ละด้าน

2.3 สร้างแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงพัฒนาการ
ด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ๆ ละ 5 รายการ จำนวน 40 รายการ

2.4 นำแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญานำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญา กับพัฒนาการที่ต้องการจะวัด โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยชนี. 2553 : 220) ที่มีข้อรายการครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน ตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาดังนี้ วัดได้ตรงตามพัฒนาการที่ต้องการจะวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญานั้นวัดได้ตรงตามพัฒนาการที่ต้องการจะวัด

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญานั้นไม่วัดตรงตามพัฒนาการที่ต้องการจะวัด

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.98

2.5 นำแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งมีผู้สังเกตให้คะแนน จำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยอีก 1 คน คือ อาจารย์ไวยภรณ์ จุลวงศ์ ครุยวนาณการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำคำ ซึ่งได้รับคะแนนทำความเข้าใจในแบบวัดดังกล่าวเพื่อให้ตรงกับความเป็นจริง

2.7 นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตของผู้สังเกต 2 คน มาหาคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกตแต่ละคน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99

แบบแผนการทดสอบและการดำเนินการทดสอบ

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้แบบแผนกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One – Group Pretest – Posttest Design) (ไฟศาลา วรคำ. 2552 : 129)

ตารางที่ 8 แบบแผนการทดสอบ

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดสอบ	ทดสอบหลัง
การทดสอบ	O ₁	X	O ₂

เมื่อ X แทน การดำเนินการจัดกิจกรรม

O₁ แทน การสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาก่อนการทดลอง

O₂ แทน การสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาหลังการทดลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง โดยมีแผนการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยปรึกษาเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย

2.2 ก่อนการทดลองผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาของกลุ่มเป้าหมาย จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี เวลา 09.30 – 10.30 น. โดยใช้แบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เฉลี่ยหาคะแนนพื้นฐาน (Baseline) ของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละด้าน

2.3 ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถีน ตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.30 น. เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน ๆ ละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถีนตามแนวคิดพหุปัญญา

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	หน่วยการเรียนรู้
สัปดาห์ที่ 1	10 – 13 กรกฎาคม 2555	หน่วยผลไม้
สัปดาห์ที่ 2	17 – 20 กรกฎาคม 2555	หน่วยข้าว
สัปดาห์ที่ 3	24 – 27 กรกฎาคม 2555	หน่วยไม้คอกาไม้ประดับ
สัปดาห์ที่ 4	31 กรกฎาคม – 3 สิงหาคม 2555	หน่วยสัตว์
สัปดาห์ที่ 5	7 – 10 สิงหาคม 2555	หน่วยต้นไม้

2.4 ในช่วงเวลาการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญาจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุในห้องถีน โดยใช้แบบสังเกต พัฒนาการทางสติปัญญา เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เฉลี่ย โดยหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐาน โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน 3 ระดับคุณภาพ ได้แก่ 3 หมายถึง ปัญบัติได้ด้วยตนเอง 2 หมายถึง ปัญบัติได้โดยได้รับการแนะนำ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 67)

คะแนนเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.00 หมายถึง มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในระดับสูง
 คะแนนเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำ

2.5 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางสติปัญญา ก่อน และหลังการจัด
 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์คุ้วะวัสดุในท้องถิ่น โดย ใช้วิธีของ Wilcoxon Signed Rank Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์คุ้วะวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หากว่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของ แบบสังเกตพัฒนาการทางสติปัญญา
 โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ก้าพิษณุ. 2553 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญา กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 สถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตที่เกิดจากผู้สังเกต 2 คน โดยใช้
 สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)
 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

$$r_{xt} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{\left[N\sum X^2 - (\sum X)^2\right] \left[N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\right]}}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญา กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สัตติพื้นฐาน

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 102) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละคน ในกลุ่มเป้าหมาย

$(\sum X^2)$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนนแต่ละคน

ในกลุ่มเป้าหมาย

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

3. สัตติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม

โดยใช้ วิธีของ Wilcoxon Signed Rank Test (ศิริรัตน์ วงศ์ประกรณ์กุล. 2539 : 35)

$$T = \min \left| \sum R_i^+, \sum R_i^- \right|$$

เมื่อ $\sum R_i^+$ แทน ผลรวมของอันดับ D_i ที่มีเครื่องหมายบวก

$\sum R_i^-$ แทน ผลรวมของอันดับ D_i ที่มีเครื่องหมายลบ

T แทน ค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่า (ไม่คิดเครื่องหมาย)

ระหว่างอันดับที่มีเครื่องหมายบวกและอันดับเครื่องหมายลบ

3.1 พิจารณาข้อมูลและตั้งสมนติฐานให้สอดคล้องกับข้อสงสัยที่ต้องการทดสอบ
กรณีทดสอบทางเดียว

$$H_0 : M \geq M_o$$

$$H_1 : M < M_o$$

3.2 คำนวณค่าสถิติ

3.2.1 สร้างตารางคำนวณ T ด้วยวิธีต่อไปนี้

1) หากค่าแตกต่าง (D_i) ระหว่างค่าของข้อมูล (X_i) กับค่ามัธยฐานที่คาดว่าจะเป็น (M_o)

$$D_i = X_i - M_o \quad i = 1, 2, 3, \dots, n$$

2) ให้ลำดับที่ของค่าสัมบูรณ์ของค่าของความแตกต่าง ($|D_i|$) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ถ้า $D_i = 0$ ไม่ต้องกำหนดลำดับที่ และถ้า $|D_i|$ เท่ากันหลายค่าลำดับที่ของ D_i จะเป็นค่าเฉลี่ย ลำดับที่ของ $|D_i|$ นั้น ๆ เท่ากันทุกค่า

3) ใส่เครื่องหมายให้แก่ลำดับที่ของ $|D_i|$ ตามเครื่องหมายของ D_i เดิม

4) หาผลบวกของลำดับที่ที่มีเครื่องหมายเหมือนกันกือ ส่วนที่มีเครื่องหมายเป็นบวกผู้รวมแทนด้วย T_+ ส่วนที่มีเครื่องหมายเป็นลบผู้รวมแทนด้วย T_-

3.2.2 กำหนดค่าสถิติทดสอบที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าจากตาราง

1) กรณีทดสอบ 2 ทาง สถิติที่ใช้ทดสอบคือ $T = \min(T_+, T_-)$ กือเลือกค่าที่ต่ำที่ระหว่าง T_+ กับ T_- โดยไม่สนใจเครื่องหมาย

2) กรณีทดสอบทางเดียว $H_0 : M \leq M_o \quad H_1 : M > M_o$ ใช้ T_- เป็นตัวทดสอบ

$$H_0 : M \geq M_o \quad H_1 : M < M_o \quad \text{ใช้ } T_+ \text{ เป็นตัวทดสอบ}$$

3.3 เปิดตาราง $T_{(n,\alpha/2)}$ ในกรณีที่ทดสอบ 1 ทาง และเปิดตารางที่ $T_{(n,\alpha)}$ ในกรณีที่ทดสอบทางเดียวโดยที่

n แทน จำนวน D_i (ถ้าว่ามีค่าตัวโดยไม่นับตัวที่ $D_i = 0$) α กือระดับนัยสำคัญ

3.4 เมื่อเปรียบเทียบค่าในขั้นที่ 2 กับ 3 เพื่อคุ้ว่าจะปฏิเสธ H_0 หรือไม่โดยมีหลักการดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบค่าในขั้นที่ 2 กับ 3 เพื่อคุ้ว่าจะปฏิเสธ H_0 หรือไม่โดยมีหลักการ

สมมติฐาน H_1	ตัวสถิติสำหรับทดสอบ(T)	เขตปฏิเสธ H_0
$H_1 : M \neq Mo$	$\min(T_+, T_-)$	$T \leq T_{(n, \alpha/2)}$
$H_1 : M > Mo$	T_-	$T_- \leq T_{(n, \alpha)}$
$H_1 : M < Mo$	T_+	$T_+ \leq T_{(n, \alpha)}$

